

Föreningen Postmusei

Vänner 2014

Årsmöte

Föreningens årsmöte hölls tisdagen den 4 mars 2014 på Postmuseum. Till ordförande för det kommande verksamhetsåret valde årsmötet Gustaf Ankarcrona. I övrigt har styrelsen sedan årsmötet bestått av följande ledamöter:

valda på två år till årsmötet 2015:

Arne Forssén, Göran Heijtz, Staffan Karlsson, Cajsa Ojakangas och Anders Pleijel,

valda på två år till årsmötet 2016:

Christer Lindblad, Lars Liwendahl, Lennart Lundh, Karin Nygren och Thorsten Sandberg.

Till revisorer utsåg årsmötet Jan-Ove Brandt och Birger Hansson, med Sören Andersson som revisorssuppleant. Revisorn Birger Hansson avled den 8 augusti 2014.

Till valberedning utsåg årsmötet Erik Hamberg, sammankallande, Jan Billgren och Ulla Lundquist samt som suppleant Karin Svahn.

Årsavgiften för 2015 fastställdes till 225 kr samt 330 kr för familj (sammanboende par).

Efter årsmötet höll medlemmen Peter Lorentzon, volontär vid museet, ett föredrag med titeln ”Frimärksframställningen på Baggés Sedeltryckeri 1872 till 1919”.

Styrelse

Inom styrelsen har funnits följande funktionärer:

Ordförande:	Gustaf Ankarcrona
Vice ordförande:	Lars Liwendahl
Kassaförvaltare:	Lennart Lundh
Sekreterare:	Staffan Karlsson
Klubbmästare:	Karin Nygren och Cajsa Ojakangas

Styrelsen har under året haft fem protokollförda sammanträden. Chefen för Postmuseum, Pernilla Klingofström och redaktören Erik Hamberg har haft närvaro-, förslags- och yttranderätt vid sammanträdena.

I arbetsutskottet har ingått Gustaf Ankarcrona, Lars Liwendahl, Staffan Karlsson, Lennart Lundh samt Erik Hamberg, redaktör för *Postryttaren* som adjungerad ledamot.

Medlemmar i redaktionskommittén för årsboken *Postryttaren* har varit Erik Hamberg, Jan Billgren, Lars Liwendahl och Anders Pleijel.

Föreningen är medlem i Förbundet Sveriges vänföreningar för Konst och Kultur. Gustaf Ankarcrona är föreningens representant, med Lennart Lundh som ersättare.

Medaljörer, hedersordförande och hedersmedlemmar

Silvermedaljörer:	Karin Svahn, Börje Wallberg
Hedersordföranden:	Börje Wallberg, Jan Billgren
Hedersmedlemmar:	Bertil Larsson, Ingmar Spykman, Ulla Wengraf

Hedersordföranden Börje Wallberg avled den 19 december 2014 i en ålder av 91 år.

Medlemsaktiviteter och information

I samband med utgivningen av frimärkshäftet ”Kakelugnar” den 14 november 2013, arrangerade Main Gallery på Linnégatan 19 i Stockholm utställningen ”Fotografi och filateli”. Postmusei Vänner inbjöds visa svenska frimärken inom arkitektur, design, interiör och bruksföremål samt vykort från Stockholmsutställningen 1930. Som första programpunkt för 2014 guidades föreningsmedlemmar den 23 januari 2014 av arkitekturfotografen Michael Perlmutter, som specialiserat sig på att fotografera kakelugnar.

Föreningens medlemmar inbjöds av Postmuseum till invigningen 26 mars av utställningen ”Jag är här”. Närmare 100 medlemmar deltog.

Den 1 april besökte föreningen bildmakaren Anders Hanser för att se och höra hans och Axel Odelbergs bildspel ”I Sven Hedins fotspår”, en berättelse om Sven Hedins kartläggning och upptäckter i det inre av ökenområdena i Kina och Mongoliet. Vid samma tillfälle höll Jan Billgren ett föredrag med bilder om Sven Hedins korrespondens. Då 15 anmälda medlemmar inte fick plats vid detta tillfälle kommer besöket att upprepas hos Hanser säsongen 2015/16.

Presentationen av *Postryttaren* 2014 skedde onsdagen den 8 oktober på Postmuseun. Cirka 40 medlemmar fick höra några av författarna berätta om sina artiklar och redaktören Erik Hamberg redovisade hela årsbokens innehåll.

Skriftlig information om föreningen har lämnats tre gånger under året tillsammans med informationsbladet *Nytt från Postmuseum*, som sänts till alla medlemmar. Informationsbladen och *Postryttaren* har distribuerats med hjälp av föreningsmedlemmar.

I samband med Posten Frimärkens utgivning av nya frimärksutgåvor på Postmuseum har föreningen vid fem tillfällen deltagit i avsikt att värva nya medlemmar och marknadsföra *Postryttaren*. Hedersmedlemmen Ulla Wengraf har varit behjälplig vid samtliga dessa tillfällen. Medlemsvärningen har varit framgångsrik, då under året 47 nya medlemmar värvats.

Studieresa till Riga

Höstens stora begivenhet var en studieresa till Riga med omgivningarna, som lockade 36 av föreningens medlemmar. Resans startpunkt var Frihamnen i Stockholm där deltagarna samlades på eftermiddagen den 1 september för att gå ombord på Tallink Silja Linjes färja Isabelle.

Före middagen ombord samlades alla för genomgång av resans program samt lite svensk stormaktshistoria. Finland, som tillhört Sverige sedan medeltiden, hade utökats med dåvarande Estland under 1560-talet. Därefter följde intagandet av Kexholms län och Ingermanland efter freden i Stolbova 1617. Ambitionerna fullföljdes när Gustaf II Adolf erövrade Riga 1621 och hela Livland blev svenskt 1629. Riga blev därmed Sveriges näst största stad.

I Riga utnämndes Jacob Becker under brinnande krig 1625 till postmästare för svenska Livland och Preussen. Huvudpostvägen från Riga till Stockholm gick via Estland, Ingermanland, Kexholms län och Finland till Sverige. Vintertid utnyttjades vägen från Riga via Nordtyskland, Hamburg (där ett svenskt postkontor fanns inrättat sedan 1620) och Danmark till Stockholm. Posten mellan Hamburg och Riga utväxlades två gånger i veckan. Postvägen mellan Riga, Reval och Åbo till Stockholm var också viktig och posten skulle utväxlas var tionde dag. Posten till och från Riga blev med tiden mycket omfattande. I ett brev från generalpostmästaren i Stockholm i april 1707 meddelades att postkontoren i Riga, Reval och Pernau skulle använda så kallade bandeustämplor med namnet på respektive stad ingraverat i stämpeln. Allt detta upphörde under 1710 då tsar Peter återtog de sista svenska städerna i Estland, Reval den 29 september och Pernau den 12 augusti samt Riga i Livland den 4 juli. Därmed upphörde den svenska posten att verka i Estland och Livland. Freden slöts i Nystad 1721 vad gällde dessa östliga provinser.

Sällskapet ankom till Riga på förmiddagen den 2 september. Vi möttes av buss vid kajen som tog oss på en rundtur med vår

egen guide Leif Mårtensson som ciceron i staden. Första anhalt blev ett besök i de berömda saluhallarna med omgivande marknadsplats. Efter lunch skedde incheckning på hotellet med gångavstånd till Gamla staden. Eftermiddagen avsattes för en guddad tur till fots genom Riga. Ett minnesvärt besök gjordes på Ockupationsmuseet. Museets utställning visar Lettlands 50 år långa ockupationshistoria mellan 1940 och 1991. En följd av ockupationen och av andra världskriget var att en tredjedel av landets befolkning förlorades. Tusentals människor dog i både nazisternas koncentrationsläger och de kommunistiska lägren i Gulag. I slutet av kriget begav sig tusentals människor i exil för att undkomma Stalinregimens återkomst. Först den 21 augusti 1991 återfick Lettland sin självständighet.

Onsdagen den 3 september bjöd på ytterligare en rundtur i Riga till platser med anknytning till svensk historia samt ett besök på Jugendmuseet i de berömda jugendkvarteren. Med guidens och fantasins hjälp

frammanades bilderna av Gustaf II Adolf:s och Karl XII:s fältslag mot ryssar, polacker och sachsare. Gustaf II Adolf lade grunden för det svenska väldet genom belägringen av Riga i augusti-september 1621, då svenska styrkor lyckades inta den strategiskt viktiga, polskkontrollerade staden. Karl XII hindrade polacker och sachsare att ta tillbaka Riga genom att besegra Kung August II och Adam Heinrich von Steinhaus' polsk-sachsiska arméer i slaget vid Düna 1 juli 1701. Vi fick också veta att Karl XII och August II var kusiner.

Den sista dagen ägnades åt Rigas omgivningar med busstur till Hjältekyrkogården och Sångfestivalarenan, en utomhusarena som rymmer 37.000 sångare och 100.000 personer i publiken. Därefter gjordes en tur till kuststaden Jurmala, ett semesterparadis för de besuttna Rigaborna med en 27 km. lång sandstrand utmed Rigabukten. Efter en gemensam lunch i Jurmala tog bussen oss tillbaka till färjeläget för avresa till Stockholm, som anlöptes på morgonen den 5 september.

Postmusei vänner på besök i Jurmala vid Rigabukten.

Gåvor till Postmuseum

Till Postmusei samlingar har under året överlämnats:

- Diligensbiljett för två personer från Skövde till Vårsås den 16 januari 1862, på rutten Skövde-Hjo.
- Bokverk och kataloger till biblioteket.

Ekonomi och medlemsantal

Årets resultat blev ett underskott på 45.500 kr (+ 42.771 kr). Föreningens likvida medel uppgick vid årets slut till 595.464 kr (639.849 kr). Behållningen i postdirektör Lannes fond var 2.525 kr (2.520 kr). Behållningen i Svenska Frimärksbytesföreningens gåva till Rolf-Bertil Eklunds minne uppgick till 173.770 kr (175.894 kr). Avsättning för inköp till Postmusei bibliotek utgjorde 22.213 kr. Antalet medlemmar den 31 december 2014 var 1.414 (1.511).

Skövde den *16/1* 186*2*.

HJO-SKÖFDE DILIGENS.

har betalt för *2* plats uti **Diligensen** från *Skövde*
till *Vårsås* R:mt R:dr *3 40*

Frakt för öfvervigt af bagage Lisp. Skålp. " " _____
R:mt R:dr _____

Afresan sker dagen d. *16/1* 186*2* kl. *1/2 3*

Passagerares bagage bör vara lemnadt vid vagnen $\frac{1}{4}$ timme före afgångstiden.

Diligensbiljett för två personer från Skövde till Vårsås den 16 januari 1862.
Gåva från Postmusei Vänner till Postmuseum 2014.